

ХУЛОСАИ КОМИССИЯИ ЭКСПЕРТИИ

шурои диссертатсионии 6D. КОА-093 назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон оид ба диссертатсияи Шамсияи Тоирхон дар мавзӯи “Саҳми муҳаққиқони рус дар омӯзиши этнография ва антропологияи Тоҷикистони марказӣ ва ҷанубӣ (солҳои 1920-2000)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020300-Таърих (6D020303 -Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ)

Комиссияи эксперти дар ҳаёти академик, доктори илмҳои таърих Якубов Юсуфшо (раиси комиссия), доктори илмҳои таърих Ҳасанова М.М. ва доктори илмҳои таърих Абдурашитов Ф.М. бо қарори шурои диссертатсионии 6D.КОА-093 назди Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ аз 27.03.2025 таъсис дода шудааст, диссертатсияи Шамсияи Тоирхон дар мавзӯи “Саҳми муҳаққиқони рус дар омӯзиши этнография ва антропологияи Тоҷикистони марказӣ ва ҷанубӣ (солҳои 1920-2000)” барои дарёфти дараҷаи илмии доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020300-Таърих (6D020303 -Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ)-ро баррасӣ намуда, аз натиҷааш чунин хулоса баровард:

1. Мубрам будани мавзӯи таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки солҳои 20-ум-90-уми асри XX оид ба урфу одат, анъана, расму оинҳо ва этногенези халқи тоҷик аз тарафи муҳаққиқони рус, аз ҷумла В.В.Бартолд, М.С.Андреев, Г.А.Арандаренко, А.Д.Гребенкин, В.В.Гинзбург, Н.А. Кисляков, А.М. Манделштам, Т.П.Кияткина, Д.Н.Логофет, А.З.Розенфелд, С.П.Русяйкина, Р.Л.Неменова, Л.В.Ошанин, Е.М.Пещерова, А.К.Писарчик, З.А.Широкова ва дигарон таҳқиқоти мардумшиносӣ ва антропологиӣ сурат гирифта, ҷанбаҳои гуногуни тарзи зист, урфу одат, этиқод, оиладорӣ, маданият ва

маърифати зиндагии ниёғони тоҷикон дар асарҳои онҳо инъикос ёфтааст. Баррасии масоили мардумшиносӣ ва антропологии ноҳияҳои марказӣ ва ҷанубии Тоҷикистон дар таҳқиқоти муҳаққиқони рус аҳаммияти илмӣ, назариявӣ ва амалӣ дошта, дар шароити соҳибистиқлолии кишвар ба раванди ташаккули худшиносии миллии халқи тоҷик тақдир тоза мебахшад.

2.Мақсад ва вазифаҳои таҳқиқот. Муаллиф дар асоси таҳқиқоти муҳаққиқони рус саҳми муҳаққиқонро дар омӯзиши масоили этнография ва этникӣ антропологии аҳолии ноҳияҳои марказӣ ва ҷанубии Тоҷикистонро дар солҳои 1920-2000 - ум ҳадаф қарор дода, барои расидан ба ин мақсад ҳалли 6 масъаларо вазифагузорӣ намудааст.

3. Навгониҳои илмӣ таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки бори нахуст ба доираҳои илмӣ таҳқиқоти диссертатсионӣ пешниҳод мегардад, ки он ба саҳми муҳаққиқони рус дар омӯзиши этнография ва антропологияи мардуми ноҳияҳои марказӣ ва ҷанубии Тоҷикистон дар солҳои 1920 – 2000 бахшида шудааст.

4. Аҳаммияти назариявӣ ва амалии рисола аз он иборат аст, ки натиҷаҳои таҳқиқоти мазкурро метавон дар таҳия ва навиштани бахшҳои алоҳидаи таърихи халқи тоҷик, инчунин таърихи вилоятҳо ва минтақаҳои алоҳидаи ҷануби Тоҷикистон, хондани курсҳои махсус дар мактабҳои олӣ, ҳангоми таҳияи воситаҳои таълимӣ-методӣ истифода бурд. Мавод ва хулосаҳои рисолаҳо метавон дар таҳқиқи масъалаҳои мардумшиносӣ ва таърихи этникии Тоҷикистон, инчунин дигар масъалаҳои муҳим таърихӣ ва баланд бардоштани худшиносии миллии халқи тоҷик ва тарбияи ватандӯстии ҷавонони Ҷумҳурии Тоҷикистони соҳибистиқлол самаранок истифода кард.

5. Саҳми шахсии довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ дар он ифода меёбад, ки натиҷаҳои илмӣ таҳлилу таҳқиқоти муаллиф, аз ҷумла

хулосаҳои назариявӣ, нуқоти ба ҳимоя пешниҳодшаванда бевосита аз ҷониби худӣ ӯ мустақилона таҳия, баррасӣ ва исбот шудаанд.

6. Диссертатсия ба талаботи банди 51 Низомномаи шурои диссертатсионӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, №267) мутобиқ буда, дар кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ иҷро гардидааст. Диссертатсия дар кафедраи мазкур муҳокима ва барои ҳимоя дар шурои диссертатсионии 6D.KOA-093 назди Института таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи А. Дониши АМИТ тавсия дода шудааст.

7. Хулоса дар ҷаласаи кафедраи таърихи халқи тоҷики Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи А. Рӯдакӣ қабул гардида, баҳои объективонаи диссертатсияро дар бар гирифта, мусбӣ мебошад.

8. Диссертатсия ба талаботи бандҳои 31, 33, 34, 35 ва 37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267 тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

9. Мавзӯ ва мазмуни диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 6D020303 -Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ мувофиқат менамояд.

10. Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 16 мақолаи илмӣ, аз онҳо 4 мақола дар маҷаллаҳои (нашрияҳои) илмӣ тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ба таъъ расонида шудаанд. Дар интишорот натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои муаллиф инъикоси ҳудро ёфтаанд. Теъдоди маводи ҷопшуда ба талаботи банди 34 ва 35-уми Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ мувофиқ мебошад.

11. Дар диссертатсияи Шамсия Тоирхон истифодаи мавод бидуни иқтибос ба муаллиф ё маъхаз мавҷуд набуда, ҳамаи сарчашмаҳои истифодашуда бо ишора ба муаллиф ё маъхаз тавассути иқтибос ба расмӣ дароварда шуданд, ки аз ҷиҳати шудани талаботи банди 37-и Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ гувоҳӣ медиҳад. Асолати матни диссертатсия 91% аз ҳаҷми умумии қорифода мекунад, ки бо

маълумотнома тасдиқ карда шудааст. Иқтибосҳо ба расмӣ дароварда шуданд.

12. Дар диссертатсия ва дигар ҳуҷҷатҳои пешниҳоднамудаи Шамсияи Тоирхон маълумоти ғайрисиҳеҳ, аз ҷумла дар бораи корҳои аз тарафи довталаб ҷопнагардида мавҷуд нест.

Автореферати диссертатсия ва мақолаҳои нашркардаи диссертант, фарогири мазмуну муҳтавои диссертатсия мебошанд.

Комиссияи эксперти диссертатсияи Шамсияи Тоирхон дар мавзӯи “Саҳми муҳаққиқони рус дар омӯзиши этнография ва антропологияи Тоҷикистони марказӣ ва ҷанубӣ (солҳои 1920-2000)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020300-Таърих (6D020303 -Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ)-ро баррасӣ намуда, дар асоси талаботи банди 60 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ (қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, № 267)

ҚАРОР ҚАРД

1. Диссертатсияи Шамсияи Тоирхон дар мавзӯи “Саҳми муҳаққиқони рус дар омӯзиши этнография ва антропологияи Тоҷикистони марказӣ ва ҷанубӣ (солҳои 1920-2000)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори фалсафа (PhD), доктор аз рӯи ихтисоси 6D020300-Таърих (6D020303 -Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ) ки ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-093 дар Институти таърих, бостоншиносӣ ва мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон пешниҳод шудааст, ба ҳимоя қабул карда шавад.

2. Комиссияи эксперти муҳаққиқони зеринро, ки корҳои илмӣ таҳқиқотиашон ба ихтисоси 6D020303-Таърихнигорӣ, маъхазшиносӣ ва методҳои таҳқиқоти таърихӣ мувофиқат доранд, ба ҳайси муқарризонии расмӣ пешниҳод менамояд:

- Раҳимов Набиҷон Турдиалиевич - доктори илмҳои таърих
профессори кафедраи археология ва диншиносии Муассисаи давлатии
таълимии “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи Б.Ғафуров.”

- Ёғибекова Бека Турдибековна - номзоди илмҳои таърих, мудири
кафедрои санъатшиносии Муассисаи давлатии таҳсилоти олии касбии
“Донишқадаи давлатии санъати тасвирӣ ва дизайни Тоҷикистон”

3. Ба сифати муассисаи пешбар Донишгоҳи давлатии омӯзгории
Тоҷикистон ба номи С. Айни тавсия дода шавад.

4. Барои гузоштани эълони ҳимоя, матни диссертатсия ва
автореферати он дар сомонаи Институти таърих, бостоншиносӣ ва
мардумшиносии ба номи Аҳмади Дониши Академияи миллии илмҳои
Тоҷикистон ва сомонаи Комиссияи олии аттестатсионии назди
Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

5. Барои чопи автореферат бо ҳуқуқи дастнавис ва ирсол гардидани
он ба суроғаҳои таъйиншуда иҷозат дода шавад.

Раиси комиссияи эксперти:

академик, доктори илмҳои таърих,
аъзои шурои диссертатсионӣ

Якубов Ю

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои таърих,
аъзои шурои диссертатсионӣ

Ҳасанова М.М.

Аъзои комиссияи эксперти:

доктори илмҳои таърих,
аъзои шурои диссертатсионӣ

Абдурашитов Ф.М

« 22 » 07 соли 2026